

ปีที่ 28 ฉบับที่ 9842 วันพฤหัสบดีที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2558 หน้า 9

‘เบรีย’สร้าง ชาวนาฟรีเมียม

● ลักษณะ จุดสัคดี

พลผลิตไร่ละ 350 กิโลกรัมจะเพิ่มขึ้นเป็น 500-600 กิโลกรัม รายได้โดยรวมของชาวนาย่อยเพิ่มขึ้น 20% ผลจากการใช้เทคโนโลยีและปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช 40% คือเป้าหมายหลักของ “โครงการริเริ่มข้าวที่ดีขึ้นแห่งเอเชีย” หรือเบรีย (Better Rice Initiative Asia, BRIA) ซึ่งกำลังขับเคลื่อนในพื้นที่ ต.บัวงาม อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี ในรูปแบบแปลงสาธิต

“เบรีย” เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน มีงบดำเนินการ 10 ล้านบาทจากองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศเยอรมนี (GIZ) และภาคเอกชน เช่น ไบเออร์ คอร์ปอราชั่น เพื่อเสริมสร้างภาคการผลิตข้าวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความมั่นคงทางอาหาร มีเป้าหมายดำเนินการใน 4 ประเทศคือ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนามและไทย โดยสองประเทศแรกเป็นผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ ส่วนสองประเทศหลังเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่

● ยั่งยืนด้วยการเสริมสร้างความรู้

สุรียน วิจิตรเลขการ ผู้อำนวยการโครงการเบรีย ภูมิภาค กล่าวว่า สำหรับประเทศไทยได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายใน 2 ภูมิภาค รวม 6 จังหวัดคือ ภาคกลาง จ.สุพรรณบุรีและพระนครศรีอยุธยา เน้นการเสริมสร้างความรู้ในรูปแบบเอดูเทนเมนต์ผ่านสื่อโทรทัศน์ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 จังหวัด คือ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์และร้อยเอ็ด เน้นการลงมือปฏิบัติ โดยนำร่องที่ จ.อุบลราชธานี เมื่อปลายปี 2557

“กิจกรรมของเราไม่ใช่นำปัจจัยการผลิตไปแจกให้ชาวนา แต่เป็นการฝึกอบรมเพื่อปรับปรุงความสามารถของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและผู้แนะนำเกษตรกรให้รู้ถึงวิธีการทางเกษตรที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับท้องถิ่น เทคนิคการทำงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว การเข้าถึงเงินทุนและตลาดในท้องถิ่น เพื่อให้การผลิตข้าวมีประสิทธิภาพและยั่งยืน”

เบรียได้รับการสนับสนุนจากไบเออร์ คอร์ปอราชั่นด้านงบประมาณ และวิทยากรฝึกอบรมเกษตรกรให้รู้จักใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชในปริมาณและระยะเวลาที่ถูกต้อง นอกจากนี้ทั้งภาคเอกชนยังนำเสนอเทคนิควิธีควบคุมกำจัดวัชพืชและวิธีป้องกันความเสียหายของเมล็ดข้าวที่เกิดจากแมลงในดิน และลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ทำให้ต้นทุนการผลิตโดยรวมลดลง

โครงการได้กำหนดตัวชี้วัด ดังนี้ 70% ของชาวที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น 20%, 80% ของชาวนาในโครงการลดการใช้สารเคมีลงได้ 40%, 40% ของชาวนาในโครงการลดการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยวข้าวลง 30%, จำนวนชาวนารุ่นใหม่ที่อายุน้อยกว่า 35 ปี เพิ่มขึ้น 10% และ จำนวนข้าวเปลือกที่ขายให้กับสหกรณ์หรือเอกชนในรูปกลุ่มในพื้นที่โครงการเพิ่ม 20%

รูปแบบการทำนาหยอดไม่แปลงสาธิตมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่านาดำประมาณ 1 พันบาท/ไร่

● ทางสายกลางใช้สารเคมีเกษตร

มนตรี พรหมลักษณ์ ผู้ประสานงานโครงการเบรีย จ.อุบลราชธานี กล่าวว่า ไทยมีพื้นที่นาประมาณ 60-70 ล้านไร่ ซึ่งสี่จังหวัดในภาคอีสานที่เป็นเป้าหมายของเบรียรวมกันแล้วคิดเป็นแหล่งปลูกข้าวรายใหญ่ของประเทศ ทั้งเป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดี โดย จ.อุบลราชธานี มีพื้นที่นา 4.4 ล้านไร่มากที่สุด สุรินทร์ 3.2 ล้านไร่ ศรีสะเกษและร้อยเอ็ด จังหวัดละ 3 ล้านไร่โดยประมาณ

ส่วนรูปแบบการเข้าร่วมโครงการนั้นจะผ่านทางศูนย์ข้าวชุมชน เริ่มจากการจัดเวิร์คช็อปปรับฟังสภาพปัญหา แนวทางแก้ไขและความต้องการของชาวนาในพื้นที่ จากนั้นมีการวิเคราะห์ร่วมกันถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จะเป็นทางออก มีวิทยากรให้คำแนะนำในเรื่องการเตรียมดิน พันธุ์ข้าว การใช้ปุ๋ยและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างแปลงสาธิต 5 ไร่ของชาวนาบ้านบัวงามเลือกที่จะเปลี่ยนวิธีทำจากนาดำและนาหว่านมาเป็นนาหยอด พบว่าต้นทุนการผลิตลดลงชัดเจนมาก

นาหยอดใช้เมล็ดพันธุ์ 3.5 กิโลกรัมต่อไร่ นาดำใช้ 7 กิโลกรัม นาหว่านใช้ 20 กิโลกรัม นาดำต้องจ้างแรงงานวันละ 300 บาท จำนวน 4 คนต่อไร่ ขณะที่นาหยอดใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมงและใช้แรงงานเพียงคนเดียว โดยมีเครื่องหยอดราคาประมาณ 6 พันบาทเป็นอุปกรณ์หลัก

“เบรียมีเป้าหมายลดการใช้สารเคมี จึงไม่ใช้การปฏิเสฐที่จะใช้สารเคมีทางการเกษตร แต่เป็นการใช้ให้เหมาะสม ถูกต้องในระดับปลอดภัยและใช้ให้เป็นทั้งเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยและสารเคมีต่างๆ ก็จะช่วยให้รายได้ของชาวนาเพิ่มขึ้นได้ ขณะเดียวกันยังส่งผลต่อระบบนิเวศและสุขภาพของชาวนาและผู้บริโภคด้วย” ผู้ประสานงานโครงการกล่าว

idea

GFP - Better Rice Initiative Asia (BRIA)